

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΕΝΤΟΠΙΣΑΜΕ

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Ελένη Χωρεάνθη: Μάκης Τσίτας: Η Δώρα και ο γάτος που τον έλεγαν Οδυσσέα, Εικονογράφηση: Ρένια Μεταλληνού, Εκδόσεις Μίνωας, Αθήνα 2020

Ελένη Χωρεάνθη - 21 Μαρτίου 2020

Δεν είναι η πρώτη φορά που η Δώρα και ο τυχερός γάτος που τον έλεγαν Οδυσσέα, κάνουν την εμφάνισή τους στην αγορά του βιβλίου. Η Δώρα έχει κάνει κι άλλες φορές ενδιαφέρουσες περιοδείες στα μαγαζιά και στα βιβλιοπωλεία, στόλισε πολλών καταστημάτων τις βιτρίνες και πολλά χεράκια την αγάπησαν όχι μόνο για την ομορφιά και την καλοσυνάτη εξυπνάδα της, αλλά και για την αγάπη και την αφοσίωσή της τελικά στον Οδυσσέα, αποκλειστικά, στο “δικό της παιδί!”

Να γράψει κανείς απλά, χωρίς να γίνει αφελής, όταν απευθύνεται σε μικρά παιδιά, με διακριτικό χιούμορ και τρυφερότητα είναι πολύ δύσκολο. Γι’ αυτό όταν κυκλοφορούν βιβλία συγγραφέων που έχουν να πουν κάτι σημαντικό, και μπορούν να συγκινήσουν, να χαροποιήσουν, να διασκεδάσουν και να περάσουν κάποιο μήνυμα στους μικρούς αναγνώστες, αλλά και στους μεγάλους ακόμα, για διαφορετικούς λόγους, είναι εύλογο να επισημαίνονται.

Στο καινούριο, πολύ χαριτωμένο βιβλίο του Μάκη Τσίτα, καταξιωμένου πλέον και αγαπημένου παραμυθά των μικρών παιδιών *Η Δώρα και ο γάτος που τον έλεγαν Οδυσσέα*, το οποίο μόλις κυκλοφόρησαν οι εκδόσεις ΜΙΝΩΑΣ, η ιστορία είναι ελαφρώς διαφοροποιημένη σε ορισμένα σημεία σε σχέση με την αρχική έκδοση του 2004. Η ηρωίδα του, η υπέροχη, η γεμάτη αγάπη, αθωότητα και ευαισθησία, η καταπληκτική Δώρα, είναι ένα πανέξυπνο κοριτσάκι, που έχει την ατυχία να είναι μοναχοπαιδί. Ζει τη μοναξιά της προσπαθώντας να γεμίζει τις άδειες ώρες της ημέρας λέγοντας παραμύθια στον εαυτό της μπροστά στον καθρέφτη. Αντιμετωπίζει με το δικό της μοναδικό τρόπο όσα θα ήθελε να συμβαίνουν, και δεν συμβαίνουν, στην καθημερινή ζωή της. Αδερφάκι δεν θέλει. Δεν επιθυμεί να αποκτήσει σφετεριστές της εξουσίας της μέσα στο σπίτι, θέλει κάποιον που να είναι δικός της, αλλά να ασκεί επάνω του εξουσία. Να είναι κτήμα της. Θέλει να έχει κάποιον να του επιβάλλεται και να διατηρεί τη μοναδικότητά της στο χώρο της. Έτσι, όταν της έφεραν ένα γατάκι, κατάλαβε αμέσως ότι αυτό ήταν που της έλλειπε: ένα ζωντανό πλάσμα που θα επικοινωνεί μαζί του με τον τρόπο που βρίσκουν τα παιδιά να μιλούν και να επικοινωνούν με τον κόσμο που τα περιβάλλει, αλλά στο βάθος του μυαλού τους ενστικτωδώς υπάρχει ένα σκουληκάκι που το λένε ένστικτο επιβολής και εξουσίας, επιβεβαίωσης και κυριαρχίας επί παντός, ένστικτο αυτοσυντήρησης.

Σε δεύτερο επίπεδο, φαίνεται πως παρεμβαίνει το ένστικτο της μητρότητας. Ωστόσο, μεγάλο ρόλο παίζει στην παγίωση αυτής της εκδοχής η μίμηση. Η μητέρα είναι άριστο πρότυπο μίμησης κάθε κοριτσιού, περισσότερο λόγω της συνάφειας. Ο γάτος της, ο Οδυσσέας όπως τον ονόμασαν με τη μαμά της, είναι το παιδί της. Όχι αδερφός ούτε φίλος. Είναι το μωρό της μήπως; Όχι. Ούτε το μωρό της. Το μωρό έχει ανάγκη από προστασία, ενώ ένα παιδί που μπορεί να κάνει μόνο του τα αναγκαία και να μην χρειάζεται ιδιαίτερη φροντίδα, γίνεται στα χέρια της μαμάς και με τη θέλησή της, μέσο που μπορεί να το χρησιμοποιεί όπως και όποτε θέλει. Αυτό προκύπτει από όλη τη συμπεριφορά της Δώρας απέναντί του.

Ο εγωισμός, η φιλαυτία των παιδιών που δηλώνεται με το ΜΟΥ, είναι συνάρτηση του ενστικτού επιβολής και κυριαρχίας και παράγοντας επιβίωσης, δεν αφήνει το παιδί να δει πέρα από τον εαυτό του. Όσο ο Οδυσσέας είναι ήσυχος, υποχείριό της, όλα πάνε ρολόι μεταξύ τους. Μόλις όμως κάνει μια αταξία, αρχίζουν να παίρνουν άλλη τροπή τα πράγματα.

Με την τρίτη αταξία, η Δώρα είναι κιόλας διατεθειμένη να τον εξαποστείλει. Και όχι μόνο αυτό, να τον ανταλλάξει με τον Φρίξο, το χάμστερ της Γεωργίας, της φίλης της, αδιαφορώντας αν είναι το παιδί της. Εδώ τώρα, την κατάλληλη στιγμή, παρεμβαίνει η μαμά της Δώρας. Και σοφά, χωρίς “πρέπει” και “δεν πρέπει”, βοηθάει τη Δώρα να διαπιστώσει η ίδια το λάθος της και να δώσει η ίδια την πρόβλεψη λύση στο πρόβλημα που προέκυψε και την απασχολεί τόσο πολύ ώστε να θέλει να “εκποιήσει” το ίδιο της το παιδί, έστω να το ανταλλάξει το ζωηρό και παιχνιδιάρικο χάμστερ της Γεωργίας. Και δεν είναι τυχαίο για δύο λόγους: Πρώτον, είναι εγκλωβισμένο και δεν θα μπορεί να κάνει αταξίες και, δεύτερο, αφού δεν θα είναι ΤΟ Δικό της παιδί, δεν θα είναι για κείνη τίποτα περισσότερο από ένα κινούμενο παιχνίδι που θα διασκεδάζει. Ας μη γελιόμαστε. Τα παιδιά δεν είναι τόσο αθώα, υπακούουν, ανίδια, φυσικά, στις προσταγές του ενστικτού επιβίωσης. Η φύση από μόνη της φροντίζει να τα προικίζει με τα απαραίτητα μέσα.

Αφού, λοιπόν, κανονίστηκε η ανταλλαγή των ζώων, η Δώρα εξήγησε στον Οδυσσέα:

“Από σήμερα θα μένεις στο σπίτι της Γεωργίας. Εν τάξει!”

Αλλά εκείνος δεν έκανε νιάου. Δεν είπε τίποτα, μόνο με κοίταξε.

Και του το ξαναείπα δυνατά για να το ακούσει, μόνο που έτσι το άκουσε η μαμά και μου είπε αυστηρά:

-Πότε κανονίστηκε αυτό; Ποιον ρώτησες;

-Νόμιζα πως δεν θα σε πείραζε, ... της είπα.

-Ωστε τον βαρέθηκες τον Οδυσσέα.

-Ε, ναι ... Έχει γίνει περίεργος, άτακτος ...

-Εσύ δεν έλγες μέχρι χτες πως αυτός είναι το παιδί κι εσύ η μαμά του;

-Ναι ...

-Κι έχεις δει εσύ καμιά μαμά να βαριέται το παιδί της και μάλιστα να θέλει να το δώσει σε κάποιον άλλο;

Απλά χωρίς πρέπει και μη, φυσικά και αβίαστα, με δύο φράσεις, η μαμά έκανε τη Δώρα να μπει στη θέση του Οδυσσέα: “Θα ήθελε να τη δώσει η μαμά της στη φίλη της, επειδή τη βαρέθηκε ή επειδή έκανε αταξίες;”

Η Δώρα το σκέφτηκε πολύ και κατάλαβε πως η μαμά είχε δίκιο.

Το έχω ξαναπεί. Θα το επαναλάβω. Ο Μάκης Τσίτας έχει εξασκηθεί στο συγκεκριμένο είδος βιβλίων για παιδιά κι έχει δώσει εξαιρετικά κείμενα με απαλό και λιτό ύφος, αποπληκτική αγάπη και ευαισθησία. Υφαίνοντας σύντομες, απλές καθημερινές ιστορίες, περνάει πολλά μηνύματα στα μικρά παιδιά, στήνει γέφυρες και ενώνει τα παιδιά που ζουν μέσα στις γκριζές πολυκατοικίες των ανώνυμων κατοίκων, και παράλληλα διοχετεύει το μήνυμά της αγάπης προς τα ζώα μέσα από αθώα παιδικά καθημερινά δράματα. Ωστόσο, με τον τρόπο του, εφιστά την προσοχή των γονιών για το πως θα αντιμετωπίσουν και θα χειριστούν με τον καλύτερο και πιο ανώδυνο τρόπο παρόμοιες καταστάσεις, ώστε να βοηθούν το παιδί τους να καταλάβει ποιο είναι το σωστό και ποιο το λάθος του, χωρίς να το πληγώσουν με φοβέρες και υποδείξεις.

Η εικονογράφηση της χαρισματικής Ρένιας Μεταλληνού η οποία ζωγραφίζει σκηνές ανάλογα με τα δράματα, συμβάλλει τα μέγιστα ώστε να αποδοθεί πειστικά και εικονομαρικά η ιστορία, με τα ωραία, απαλά, διακριτικά χρώματα που χρησιμοποιεί, τις ευθείες κατά κανόνα γραμμές στις γεωμετρικές, χωρίς να είναι στιλιζαρισμένες μορφές, τις χαριτωμένες κινήσεις, τις όμορφες χαμογελαστές φατσούλες, τα παιχνιδιάρικα καμώματα της Δώρας και τα απλά σχήματα.

Έτσι, η ολοκλήρωση “Δώρα και ο γάτος που τον έλεγαν Οδυσσέα”, συνδυάζει “το τερπνόν μετά του ωφελίμου”, αποτελεί ένα αισιόδοξο, ευχάριστο και συναρπαστικό τρυφερό ανάγνωσμα με διακριτικό χιούμορ. Ένα βιβλίο που θα αγαπηθεί από μικρούς και μεγάλους.

.....

Σημείωση: Επειδή πολλά παιδάκια της ηλικίας των τεσσάρων και των τριών ακόμα παιδιών έχουν μνηθεί στη λειτουργία της ανάγνωσης, θα ήταν καλό, λέμε, να είναι τα γράμματα μεγαλύτερα, ώστε το κείμενο να είναι ευανάγνωστο.

ΤΑ ΔΗΜΟΦΙΛΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Ζωή Κατσαμπούρα: Ιός και φόβος

Λίζα Διονυσιάδου: Περιμένοντας τον θάνατο από τό

ΕΡΙΚ ΣΜΥΡΝΑΙΟΣ: Οι Μικροί Μαλλιαροί Φουροί

Καίτη Παυλή: Dictator Covid -19

Κωστής Ζ. Καπελώνης: Θεατρικές Αρχαιότητες

Αναζήτηση...

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ

Περί Ου

Μου αρέσει η Σελίδα! 2,5 χιλ. Μου αρέσει

Γίνετε ο πρώτος από τους φίλους σας στον οποίο αρέσει